

# Kitabu cha Danieli - Nambari mia moja sabini na sita

*Ufunuo wa Mungu na Mwamko wa Mwisho: Dondoo kutoka Maono ya Danieli*

Jeff Pippenger  
2024-04-06

Katika sura ya kumi ya Danieli, Gabrieli anatimiza kazi ya kuwasilisha tafsiri kamili ya kitabu cha Danieli kwa watu wa Mungu wa siku za mwisho. Danieli anawakilisha watu wa Mungu wa siku za mwisho, ambao, katika kitabu cha Ufunuo, ni elfu mia arobaini na nne. Hivyo basi, elfu mia arobaini na nne wanaamka kutambua kuwa wamesambaratishwa, kama inavyoakilishwa na Danieli katika sura ya tisa. Pia wanaamka kuelewa kwamba jaribu kuu linaloamua hatima yao ya milele ni jaribu la sanamu ya mnyama, ambalo hutokea kabla hawajatiwa muhuri, na kabla ya mlango wa rehema kufungwa wakati wa sheria ya Jumapili nchini Marekani. Wanaomboleza juu ya kukatishwa tamaa kulikowakabili tarehe 18 Julai 2020, na katika hali hiyo, wanapewa maono ya Kristo katika Patakatifu pa Patakatifu, kama inavyoakilishwa na Isaya katika sura ya sita.

Maono hayo, kama yanavyoonyeshwa na Danieli na Isaya wote wawili, yanawaruhusu waone hali yao iliyoharibika mbele za Bwana wa utukufu, na wote wawili wananyenyekezwa hadi mavumbini. Kisha Isaya anasikia swali linalouliza ni nani Mungu atakayetuma kwa watu wake, naye Isaya anajitolea, lakini kwanza anatakaswa.

Ndipo nikasema, Ole wangu! Kwa maana nimeangamia; kwa kuwa mimi ni mtu mwenye midomo michafu, nami nakaa kati ya watu wenye midomo michafu; maana macho yangu yamemwona Mfalme, Bwana wa majeshi. Ndipo mmoja wa maserafi akaruka akaja kwangu, akiwa na kaa la moto mkononi mwake, alilolichukua kwa koleo kutoka madhabahuni; akaligusa midomo yangu, akasema, Tazama, hili limegusa midomo yako; na uovu wako umeondolewa, na dhambi yako imefutwa. Kisha nikasikia sauti ya Bwana ikisema, Ni nani nitakayetuma, na ni nani atakayekwenda kwa ajili yetu? Ndipo nikasema, Mimi hapa; nitume mimi. Isaya 6:5-8.

Isaya alitakaswa kwa kipande cha makaa kutoka juu ya madhabahu, na Danieli alitakaswa kwa kutazama maono ya kioo yanayosababisha mtazamaji kubadilika na kuwa mfano wa kile anachoona. Isaya anaambiwa apeleke ujumbe kwa watu ambao wakisikia hawasikii, na wakiona hawaoni.

Akasema, Nenda, ukawaambie watu hawa, Sikieni kwa hakika, lakini msielewe; na tazameni kwa hakika, lakini msitambue. Ufanye moyo wa watu hawa kuwa mgumu, uyatie masikio yao uzito, na uzifumbe macho yao; wasije wakaona kwa macho yao, na kusikia kwa masikio yao, na kufahamu kwa mioyo yao, na kugeuka, nao waponywe. Isaya 6:9, 10.

Isaya anataka kujua atapaswa kushughulika na watu wanaoelewa na hawatambui kwa muda gani, hivyo anauliza swali, "mpaka lini?"

Ndipo nikasema, Bwana, hata lini? Akanijibu, Hata miji iwe magofu bila mkaaji, na nyumba bila mtu, na nchi iwe ukiwa kabisa; na Bwana awahamisha watu mbali sana, na kuwe na mahame makubwa katikati ya nchi. Isaya 6:11, 12.

Nchi ambayo ndiyo mada ya unabii wa Biblia katika siku za mwisho ni Marekani, ambayo "inaachwa ukiwa kabisa," wakati uharibifu wa taifa unapoletwa na uasi wa kitaifa wa sheria ya Jumapili. Mstari wa arobaini na moja wa Danieli kumi na moja umetiwa mfano na mstari wa kumi na sita wa sura hiyohiyo. Katika mstari wa arobaini na moja, "kuachwa pakubwa katikati ya nchi" kunatambuliwa kama "wengi" wanaoangushwa. Ujumbe wa Isaya, ambao ulirejelewa na Yesu alipozungumza na Wayahudi waliokuwa wakibishana katika historia Yake miongoni mwa wanadamu, unatambulisha kwamba wakati watu waliokuwa wa agano la awali wanapopitwa, basi wana masikio na macho yasiyoelewa wala kutambua. Ujumbe wa Isaya unawakilisha mwito wa mwisho kwa Uadventista wa Laodikia, unaokoma katika sheria ya Jumapili, ambako Uadventista wa Laodikia unatapikwa kutoka kinywani mwa Bwana.

Naye ataingia pia katika nchi tukufu, na mataifa mengi yataangushwa; lakini hawa wataponyoka mkononi mwake, yaani Edomu, na Moabu, na wakuu wa wana wa Amoni. Danieli 11:41.

Isaya na Danieli wanapewa jukumu la kuwasilisha mwito wa mwisho kwa Laodikia, na katika sura ya kumi, Danieli anapoguswa mara ya tatu, anatiwa nguvu kwa jukumu hilo.

Kisha akaja tena akanigusa mtu mmoja mwenye mfano wa mwanadamu, akanitia nguvu, akasema, Ee mtu uliyependwa sana, usiogope; amani iwe kwako; uwe hodari, naam, uwe hodari. Aliposema nami, nikatiwa nguvu, nikasema, Bwana wangu na aseme; kwa kuwa umenitia nguvu. Danieli 10:18, 19.

Danieli alitiwa nguvu ili kutoa ule ujumbe aliokuja kuuelewa Mikaeli aliposhuka katika sura ya kumi. Isaya aliambiwa kwamba angehitaji kutoa ujumbe huo hadi sheria ya Jumapili. Wakati wa sheria ya Jumapili, kundi la masalia lingeanzishwa.

Ndipo nikasema, Bwana, hata lini? Naye akajibu, Hata miji iharibike bila mkazi, na nyumba bila mtu, na nchi iwe ukiwa kabisa; na Bwana awaondoe watu mbali, na kuwe na kuachwa kuuu katikati ya nchi. Lakini bado ndani yake kutakuwepo sehemu ya kumi, nayo itarudi, nayo italiwa; kama mti wa teil na kama mwaloni, ambao kiini chao kimo ndani yao, wanapopukutisha majani yao; vivyo hivyo mbegu takatifu itakuwa ndilo kiini chake. Isaya 6:11-13.

Wakati kutakapokuwa na "utelekezaji mkubwa katikati ya nchi" (wakati wa sheria ya Jumapili), kutadhihirika "sehemu ya kumi," ambayo "kiini" chake ni "mbegu takatifu." Mzizi wa neno la Kiebrania linalotafsiriwa kama "sehemu ya kumi" ni "zaka." Bwana atakuwa na "zaka" "iliyorejea" wakati wa sheria ya Jumapili.

Na zaka yote ya nchi, iwe ya mbegu ya nchi, au ya matunda ya mti, ni ya Bwana; ni takatifu kwa Bwana. Na mtu akitaka kukomboa sehemu yoyote ya zaka zake, ataongeza sehemu ya tano juu yake. Na kuhusu zaka ya ng'ombe au ya kondoo, katika wote wapitia chini ya fimbo,

mnyama wa kumi atakuwa takatifu kwa Bwana. Mambo ya Walawi 27:30-32.

"Sehemu ya kumi" na "marejesho" ni vitakatifu kwa Bwana, navyo ni fungu la Bwana.

Kwa maana fungu la Bwana ni watu wake; Yakobo ni fungu la urithi wake. Kumbukumbu la Torati 32:9.

Wale waliorejea kabla ya sheria ya Jumapili, ndio wale wanaowakilishwa na Yeremia ambao wamepata kuvunjika moyo wa kwanza, ambao Bwana alikuwa amewaahidi kwamba wakirejea, wangukuwa kinywa cha Bwana, au wasemaji Wake.

Maneno yako yalipatikana, nami nikayala; na neno lako likawa kwangu furaha na shangwe ya moyo wangu; kwa maana nimeitwa kwa jina lako, Ee Bwana Mungu wa majeshi. Sikuketi katika baraza la wenye dhahaka, wala sikufurahi; naliketi peke yangu kwa sababu ya mkono wako; maana umenijaza ghadhabu. Kwa nini maumivu yangu ni ya daima, na jeraha langu haliponyeki, linalokataa kupona? Je, utakuwa kwangu kabisa kama mwongo, na kama maji yanayokauka? Kwa hiyo, Bwana asema hivi, Ukirudi, ndipo nitakurudisha tena, nawe utasimama mbele yangu; na ukitoa kilicho cha thamani kutoka katika kilicho duni, utakuwa kama kinywa changu; nao na warejee kwako; bali wewe usiwarejee. Nami nitakufanya uwe kwa watu hawa ukuta wa shaba ulio imara; nao watapigana nawe, lakini hawatakushinda; kwa maana mimi ni pamoja nawe kukuokoa na kukukomboa, asema Bwana. Nami nitakuokoa kutoka katika mkono wa waovu, nami nitakukomboa kutoka katika mkono wa watu wa kutisha. Yeremia 15:16-21.

Mabaki au sehemu ya kumi inayorejea katika ushuhuda wa Isaya ilipaswa kuliwa, kwa maana walipewa ujumbe wa Mungu, na Neno Lake lilipaswa kuliwa. Hao ndio waliokuwa watakuwa kinywa cha Mungu, na kwa kufanya hivyo wangeleta Neno la Mungu ambalo lilipaswa kuliwa na wale wanaotafuta wokovu. Yeremia hakuketi katika "kusanyiko la wenye dhahaka," kwa maana, kama ilivyokuwa kwa Danieli, alipoona maono "kusanyiko la wenye dhahaka" lilikimbia. Yeremia alikuwa amedhani kwamba Mungu alimdanganya, kwa maana mkono wa Mungu ulikuwa umeruhusu maangusho ya kwanza ya tarehe 19 Aprili, 1844 katika historia ya Wamillari, na 18 Julai, 2020 katika siku za mwisho. Ahadi kwa Yeremia ilikuwa kwamba ikiwa "angerudi," na katika kifungu cha Isaya, "sehemu ya kumi" "inarejea."

Kama Yeremia "anarudi," yeye ni miongoni mwa "sehemu ya kumi" ya Isaya, iliyo takatifu, ambayo ni fungu la Bwana; "kiini" chao kimo ndani yao. Neno la Kiebrania "kiini" linamaanisha nguzo, na kufanywa "nguzo" ndilo ahadi iliyotolewa kwa Wafiladelfia.

Yeye ashindaye nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka humo tena; nami nitaandika juu yake jina la Mungu wangu, na jina la mji wa Mungu wangu, ambao ni Yerusalemu Mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mungu wangu; nami nitaandika juu yake jina langu jipya. Yeye aliye na sikio, na asikie kile Roho anachosema kwa makanisa. Ufunuo 3:12, 13.

"Nguzo," yaani "kiini" chao, inawakilisha muungano wa Uungu na ubinadamu, kwa maana Kristo ndiye "nguzo" inayolitia nguvu hekalu.

Nilipokuwa katika hali hii ya kukata tamaa nilipata ndoto iliyoniachia athari ya kina akilini mwangu. Niliota nikaona hekalu, ambako watu wengi walikuwa wakimiminika. Wale tu waliotafuta hifadhi katika hekalu hilo ndio wangeokolewa wakati muda ungefikia kikomo. Wote waliobaki nje wangepotea milele. Makutano waliokuwa nje, wakifuata njia zao mbalimbali, waliwadhihaki na kuwakejeli wale waliokuwa wakiingia hekaluni, na kuwaambia kwamba mpango huu wa usalama ulikuwa udanganyifu wa hila, kwamba kwa kweli hakukuwa na hatari yoyote ya kuepuka. Hata waliwakamata baadhi yao ili kuwazuia wasiharakie kuingia ndani ya kuta.

Nikiogopa kudhihakiwa, niliona bora nisubiri hadi umati utawanyike, au hadi niweze kuingia bila kuonekana nao. Lakini idadi ikaongezeka badala ya kupungua, nami nikiogopa kuchelewa, nikaondoka nyumbani kwangu kwa haraka na nikajipenyeza kupitia umati. Katika wasiwasi wangu wa kufika hekaluni sikutambua wala kujali umati uliokuwa umenizunguka. Nilipoingia jengo hilo, nikaona kwamba hekalu hilo kubwa sana lilikuwa likitegemezwa na nguzo moja kubwa mno, na kwenye hiyo nguzo alikuwa amefungwa mwanakondoo aliyekuwa amechanwahanwa na akivuja damu. Sisi tuliokuwapo tulionekana kujua kwamba huyu mwanakondoo alikuwa ameraruliwa na kuumizwa kwa ajili yetu. Kila aliyeingia hekaluni alipaswa kuja mbele yake na kukiri dhambi zake.

Mbele tu ya Mwanakondoo kulikuwa na viti vilivyoinuliwa, na juu ya viti hivyo aliketi kikundi cha watu kilichoonekana kikiwa na furaha nyingi. Nuru ya mbinguni ilionekana kung'aa juu ya nyuso zao, nao walimsifu Mungu na kuimba nyimbo za shukrani zenye furaha zilizofanana na muziki wa malaika. Hawa walikuwa wale waliokuja mbele ya Mwanakondoo, wakaungama dhambi zao, wakapokea msamaha, na sasa walikuwa wakitarajia kwa furaha tukio fulani la shangwe.

Hata baada ya kuwa nimeingia jengoni, woga ulinishukia, na hisia ya aibu kwamba ni lazima nijinyenyekeze mbele ya watu hawa. Lakini nilihisi kana kwamba nalazimishwa kusonga mbele, nami nilikuwa nikizunguka nguzo taratibu ili nimkabili mwanakondoo, ikaposikika sauti ya tarumbeta, hekalu likatikisika, vigelegele vya ushindi vikaibuka kutoka kwa watakatifu waliokusanyika, mwangaza wa kutisha ukaangaza jengo, kisha yote yakawa giza nene. Watu wenye furaha wote walikuwa wametoweka pamoja na ule mwangaza, nami nikabaki peke yangu katika utisho wa usiku ulio kimya. Nikaamka katika maumivu makali ya nafsi, na ilikuwa vigumu sana kujiridhisha kwamba nilikuwa nikiota. Ilinionekana kwamba hatima yangu ilikuwa imetiwa muhuri, kwamba Roho wa Bwana alikuwa ameniacha, kamwe asirudi tena. Ushuhuda, juzuu ya 1, 27.

"Kiini" kilichomo katika ile sehemu ya kumi inayorejea ndicho "nguzo" inayotegemeza hekalu. Danieli aliona maono ya kisababishi ya Mwanakondoo aliyening'inizwa juu ya nguzo, na Mwanakondoo alikuwa "nguzo". Danieli alipoona maono yale makuu, alibadilishwa akawa mfano wa nguzo. Na ile sehemu ya kumi ya Isaya, vivyo hivyo, ina "kiini" (ile nguzo) ndani yake, na hicho kiini kinapaswa "kuliwa" na wote watakaolingia hekaluni. Wale wanaoingia hekaluni na kula hicho kiini ndio kundi lingine la Mungu wanaoitikia ujumbe wa bendera inayoinuliwa wakati wa sheria ya Jumapili, wakati kunapokuwa na kuachwa kukubwa katika nchi. "Mbegu takatifu," ambayo ndiyo kiini cha Isaya, ni Mwanakondoo aliyechinjwa tangu kuwekwa misingi ya

ulimwengu.

Wale wa kumi wanaorejea wataokolewa kutoka mkononi mwa waovu, wakati wa sheria ya Jumapili utengano wa Philadelphia na Laodicea utakapothibitishwa kwa milele, na wengi wakati huo wataangushwa. Wale watakaoangushwa hutambulishwa kuwa waovu wasioelewa. Nao pia wataokolewa kutoka mkononi mwa mwenye kutisha, kwa maana hawatapokea alama ya mnyama.

Hivi asema Bwana Mungu: Nitakomesha pia wingi wa watu wa Misri kwa mkono wa Nebuchadrezzar mfalme wa Babeli. Yeye pamoja na watu wake, wanaotisha katika mataifa, wataletwa kuharibu nchi; nao watachomoa panga zao juu ya Misri, na kujaza nchi kwa waliouawa. Nami nitakausha mito, na kuuza nchi mikononi mwa waovu; nami nitafanya nchi kuwa ukiwa, na vyote vilivyomo ndani yake, kwa mkono wa wageni; Mimi, Bwana, nimenena. Isaya 30:10-12.

“Watisha wa mataifa” ni jeshi mbadala la mfalme wa kaskazini. Bendera iinuwayo katika sheria ya Jumapili huokolewa kutoka mkononi mwa mabikira wapumbavu, au waovu, na pia huokolewa kutoka mkononi mwa watisha wa mataifa. Jambo tunalolishughulikia hapa ni kwamba Isaya, na Danieli, na Yeria, na Ezekieli, na Yohana wote wanatumiwa kuwakilisha ufufuo na kutiwa nguvu kwa wale mia moja arobaini na nne elfu wanaorejea kutoka katika kukatishwa tamaa kwa Julai 18, 2020. Katika maono ya mwisho ya Danieli, maono aliyopewa kando ya mto Hidekeli, Danieli anawezeshwa kuelewa maono ya ndani na ya nje ya Neno la Mungu la unabii, naye anatiwa nguvu kuwasilisha ujumbe huo.

Ujumbe wa mambo ya ndani na ya nje unaletwa pamoja na ufafanuzi wa kiunabii wa kichwa, au “ngome,” katika aya ya kumi, unaotambulisha vita vya Ukraine vinavyoendeshwa kwa sasa na Putin. Ufunguo huo wa kukitambulisha kichwa una matumizi ya ndani na ya nje, na mwanzo wa vita hivyo unaashiria kipindi ambacho vichwa vyote viwili vinakuwa somo la unabii. Ngome au kichwa, kama Urusi, hutambulisha vita ya pili ya wakala, inayoongoza kwenye vita ya tatu ya wakala, ambayo huashiria mwanzo wa Vita vya Tatu vya Dunia, kama ilivyooneshwa kwa mfano na vita vya Panium katika aya ya kumi na tano.

Mstari wa kumi na sita ni sheria ya Jumapili, na hivyo kuanzia mwaka 2014, wakati vita vya Ukraine vilipoanza, kama inavyoonyeshwa katika mistari ya kumi na moja na kumi na mbili, hadi sheria ya Jumapili, kazi ya mwisho inayohusiana na kutiwa muhuri kwa watu wa Mungu inakamilishwa. Tafsiri ya Gabrieli katika Danieli sura ya kumi na moja, inawakilisha ujumbe unaotakasa, au unaowatia watu wa Mungu muhuri. Kukosa ukweli huo ni kukosa kila kitu. Unabii unaofunguliwa, ambao katika kitabu cha Ufunuo unaitwa Ufunuo wa Yesu Kristo, na ambao kitabu cha Ufunuo kinaonyesha kuwa unafunguliwa kabla tu ya mwisho wa muda wa rehema, ni kifungu mahususi kutoka katika kitabu cha Danieli.

Akaniambia, Usifunge maneno ya unabii wa kitabu hiki; kwa maana wakati umekaribia. Mwenye kudhulumu na azidi kudhulumu; mwenye uchafu na azidi kuwa mchafu; mwenye haki na azidi kufanya haki; mtakatifu na azidi kutakaswa. Ufunuo 22:10, 11.

Katika siku za mwisho, kuna wakati maalumu ambapo unabii wa mwisho unafunuliwa, kwa maana aya hiyo yasema, “wakati umekaribia.” Usemi huo huo hasa, ulioko katika sura ya mwisho ya

Ufunuo, unapatikana pia katika sura ya kwanza.

Ufunuo wa Yesu Kristo, alioupelewa na Mungu, ili awaonyeshe watumishi wake mambo ambayo hayana budi kutukia upesi; naye akaifanya ijulikane kwa kumtuma malaika wake kwa mtumishi wake Yohana; ambaye alishuhudia neno la Mungu, na ushuhuda wa Yesu Kristo, na yote aliyoyaona. Heri asomaye, na wale wasikiao maneno ya unabii huu, na wayashike yaliyoandikwa humo; kwa maana wakati umekaribia. Ufunuo 1:1-3.

Mia mbili na ishirini, na kwa hiyo ishirini na mbili, ni alama za muungano wa Uungu na ubinadamu, na kazi ya mwisho ya malaika wa tatu, ambayo ndiyo kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, inatimizwa ndani ya muktadha wa kiunabii wa mfano wa wanawali kumi. Wanawali wenye hekima wa siku za mwisho walipata kukatishwa tamaa kwao kwa kwanza mnamo Julai 18, 2020, nao wakatawanyika kama mifupa iliyokufa katika njia ya Ufunuo sura ya kumi na moja, mpaka Julai 2023, miaka ishirini na miwili baada ya mchakato wa kutiwa muhuri kuanza mwaka 2001. "Wakati ulikuwa umekaribia" ndipo Bwana akainua "sauti ya mtu aliaye nyikani" ambaye alikuwa ameipokea ujumbe kutoka kwa Gabrieli, ambaye alikuwa ameupokea kutoka kwa Kristo, ambaye alikuwa ameupokea kutoka kwa Baba.

Sauti hiyo kisha ilianza kutuma ujumbe kwa makanisa, nao umetumwa kwa njia ya kielektroniki ambapo unaweza kusomwa na/au kusikilizwa, kwa sasa katika zaidi ya lugha sitini. Sehemu ya unabii iliyofunuliwa, yaani ujumbe huo, inapatikana katika kitabu cha Danieli.

Kitabu kilichotiwa muhuri si Ufunuo, bali ni ile sehemu ya unabii wa Danieli inayohusu siku za mwisho. Malaika akaamuru, 'Lakini wewe, ee Danieli, yafiche maneno, na ukitie muhuri kitabu, hata wakati wa mwisho.' Danieli 12:4. Matendo ya Mitume, 585.

"Sehemu ya unabii wa Danieli inayohusiana na siku za mwisho" ni mstari wa arobaini. Si tu mstari wa arobaini, bali ni sehemu ya mstari wa arobaini inayoonyeshwa baada ya wakati wa mwisho mwaka 1989, na kabla ya sheria ya Jumapili ya mstari wa arobaini na moja. Historia ya mstari wa arobaini ambayo haitajwa ndani ya mstari wenyewe ndiyo sehemu ya unabii inayohusiana na siku za mwisho iliyotiwa muhuri, na ambayo tangu Julai 2023 imekuwa ikifunuliwa kwa wale wanaochagua kuona na kusikia.

Mstari wa arobaini hautaji chochote kuhusu historia inayofuata anguko la Umoja wa Kisovieti mwaka 1989 hadi sheria ya Jumapili ya mstari wa arobaini na moja, lakini hutoa msingi wa kinabii ambao mistari mingine ya unabii inapaswa kuwekwa juu yake. Wale wasiotaka kuona na kusikia kwamba mbinu ya mstari juu ya mstari ndiyo mbinu ya mvua ya mwisho hawana uwezo wa kuona historia iliyofichwa ya mstari wa arobaini, na hiyo ndiyo historia ambayo ni Ufunuo wa Yesu Kristo, ambayo Gabrieli alikuja kuifafanua kwa Yohana na Danieli.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.

"Huko Berea Paulo akaanza tena kazi yake kwa kwenda katika sinagogi ya Wayahudi kuhubiri injili ya Kristo. Anasema kuhusu wao, 'Hawa walikuwa waungwana kuliko wale wa Thesalonika, kwa kuwa walilipokea neno kwa utayari wote wa moyo, na wakayachunguza Maandiko kila siku, ili kuona kama mambo hayo ndivyo yalivyo. Kwa hiyo wengi wao

wakaamini; na miongoni mwao walikuwamo wanawake waheshimiwa waliokuwa Wagiriki, na wanaume pia, si wachache."

Katika kuwasilisha ukweli, wale wanaotamani kwa uaminifu kuwa upande wa kweli wataamshwa kufanya uchunguzi wa bidii wa Maandiko. Hili litaleta matokeo yanayofanana na yale yaliyoandamana na kazi za mitume kule Berea. Lakini wale wanaohubiri ukweli siku hizi hukutana na wengi walio kinyume kabisa na Waberea. Hawawezi kupinga fundisho linalowasilishwa kwao, ilhali huonyesha kusita sana kuchunguza ushahidi unaotolewa kwa ajili yake, na hudhani kwamba hata kama ni ukweli, ni jambo la umuhimu mdogo iwapo wataukubali au la. Wanafikiri kwamba imani na desturi zao za zamani zinawatosha. Lakini Bwana, aliyewatuma mabalozi wake na ujumbe kwa ulimwengu, atawawajibisha watu kwa jinsi wanavyoyachukulia maneno ya watumishi wake. Mungu atawahukumu wote kulingana na nuru iliyowasilishwa kwao, iwe imewawia wazi au la. Ni wajibu wao kuchunguza kama walivyofanya Waberea. Bwana asema kupitia nabii Hosea: 'Watu wangu wameangamizwa kwa kukosa maarifa; kwa kuwa umeyakataa maarifa, mimi nami nitakukataa.'

"Akili za Waberea hazikufinywa na upendeleo, na walikuwa tayari kuchunguza na kupokea kweli zilizohubiriwa na mitume. Kama watu wa wakati wetu wangepuata mfano wa Waberea waungwana, katika kuyachunguza Maandiko kila siku, na kulinganisha ujumbe wanaoletewa na yale yaliyoandikwa humo, kungekuwa na maelfu waaminifu kwa sheria ya Mungu mahali ambapo leo yupo mmoja tu. Lakini wengi wanaodai kumpenda Mungu hawana hamu ya kubadilika kutoka upotovu kwenda kwenye kweli, na wanashikilia hadithi za kupendeza za siku za mwisho. Upotovu hupofusha akili na kuongoza mbali na Mungu; bali kweli huipa akili nuru, na kuipa nafsi uzima." Muhtasari wa Maisha ya Paulo, 87, 88.